

MARÍA REIG

Όνειρα από μεδάνι

μετάφραση
Χρύσα Μπανιά

*Για όλους εκείνους τους υπέροχους ανθρώπους
που δεν στηρίζουν μόνο τα δικά τους όνειρα,
αλλά και τα όνειρα των άλλων*

Μέρος πρώτο

Επίση

Κεφάλαιο πρώτο

Αυτή είναι η ιστορία μου. Δεν πρωταγωνιστούν ήρωες και πριγκίπισσες που η ζωή τους κρύβεται πίσω από περίτεχνα εξώφυλλα, στις σελίδες κάποιου ιπποτικού μυθιστορήματος. Άλλωστε, ποτέ δεν ένιωσα περήφανη για ό,τι έγινα. Αυτή είναι μονάχα η ιστορία ενός ανθρώπου που κατάφερε να επιζήσει, παρόλο που υπέπεσε σε όλα τα αμαρτήματα που βάζει ο νους και θα καίγεται γι' αυτά αιώνια στην Κόλαση. Ας μην προτρέχω όμως. Κάθε φορά που κλείνω τα μάτια, ο νους μου ταξιδεύει στη σιωπή, εκεί που δεν ενοχλώ κανέναν, επιστρέφοντας στο σημείο απ' όπου ξεκίνησαν όλα, όπως μου λέει η μνήμη μου, κι ας με ξεγελά. Σ' εκείνα τα ξέφτια της συνείδησης, που ξεπροβάλλουν δειλά, σαν κρυμμένος θησαυρός, από τις κόγχες ενός νου που είναι ακόμα πολύ παιδικός κι άπειρος για να μπορέσει να διακρίνει την αρχή τους.

Στη δική μου περίπτωση, νομίζω ότι αυτή ήταν ένα πανί τραχύ και άγριο. Μια τσαλακωμένη λινάτσα που τριβόταν στο μπράτσο μου και με πονούσε. Ωστόσο ήμουν τόσο τρομαγμένη, που το αγνόησα. Ανοιγόκλεινα τα μάτια και πάλευα να διακρίνω κάτι γύρω μου, να καταλάβω πού βρισκόμουν. Ένα λίκνισμα υπνωτιστικό κατάφερε τελικά να με γαληνέψει ώσπου αποκοιμήθηκα. Μύριζα την υγρασία. Το νανούρισμα

της βροχής με συνόδευε σε αυτόν τον ύπνο που σήμαινε πολύ περισσότερα από μια απλή στιγμή ξεκούρασης· σήμαινε το πέραςμα δίχως γυρισμό σε μια νέα ζωή, απ' όπου ξεκινούν κι οι περισσότερες αναμνήσεις μου. Κάπου κάπου άκουγα τα άλογα να χλιμιντρίζουν, νευρικά, κουρασμένα. Ο αμαξάς τα κέντριζε για να συνεχίσουμε την πορεία μας. Το κροτάλισμα από τις οπλές πάνω στο βρεγμένο χώμα μου έδειχνε πως το ταξίδι δεν είχε τελειώσει. Ξαφνικά μια φωνή πρόσταξε τα άλογα να σταματήσουν κι ακολούθησε ένα απότομο φρενάρισμα. Ξύπνησα από τα απατηλά όνειρά μου κι ένας θολός ψίθυρος με έκανε να ανοίξω τα μάτια.

Η βροχή συνέχιζε να μαστιγώνει τη θέση του αμαξά, που τώρα ήταν κενή. Το βαρύ πρόχειρο σκέπασμα από λινάτσα προστατέυε το κορμάκι μου από το κρύο που περόνιαζε τα κόκαλα. Ήμουν έντρομη. Και ήμουν μόνη.

Ακουσθηκε ο κρότος μιας πόρτας που άνοιξε ανυπόμονα με δύναμη και ένα αγνό φως φώτισε για λίγο το εσωτερικό της άμαξας, όπου ήμουν ξαπλωμένη.

«Ελάτε, δον Σαντιάγο, βγάλτε την από κει», διέταξε βραχνά μια επιβλητική φωνή.

«Μάλιστα, κυρία», απάντησε πρόθυμα ένας άντρας.

Κατάλαβα ότι κάποιος με σήκωνε στα χέρια, προσπαθώντας να μη φύγει το πανί στο οποίο με είχαν τυλίξει. Η βροχή συνόδευσε τα βήματά μας μέχρι να φτάσουμε σε ένα υπόστεγο, πίσω από μια σκάλα. Έκλεισα ξανά τα μάτια και άκουσα κάπου μακριά μια συζήτηση για σκάλες, δωμάτια και μυστικά.

«Αφήστε την εκεί, δον Σαντιάγο. Σας είμαι υπόχρεη γι' αυτόψε», πρόσθεσε όταν πια ήμαστε ασφαλείς στη ζέστη ενός υπνοδωματίου.

«Πάντα χαρά μου να σας βοηθάω, κυρία. Η μικρή δεν είχε αποσκευές, δεν έχουμε κάτι άλλο».

«Μην ανησυχείτε. Ό,τι κι αν μπορούσε να φέρει, δεν θα το χρειαστεί εδώ. Να θυμάστε ότι σας εμπιστευτήκα αυτή την

αποστολή και ότι κανείς άλλος δεν πρέπει να μάθει τι συνέβη σήμερα. Μου υπόσχεστε ότι θα κρατήσετε το μυστικό;»

«Μείνετε ήσυχη, κυρία. Θα το πάρω μαζί μου στον τάφο».

Το πρωινό φως με επανέφερε στην πραγματικότητα. Κούνησα πρώτα τα αδύνατα πόδια μου. Ένωσα την απαλότητα από τα λινά σεντόνια που με σκέπαζαν αντί για την τραχιά λινάτσα.

Ο ήλιος φώτιζε το δωμάτιο. Δεν αναγνώριζα τίποτα εκεί μέσα. Ήμουν ξαπλωμένη σε ένα τόσο μεγάλο κρεβάτι, που άνετα θα χωρούσαν άλλα τέσσερα παιδιά· δεξιά κι αριστερά του, δύο κομοδίνα από σκούρο ξύλο με όμορφα σκαλισματα στα πόδια και στις γωνίες. Τα μόνα στολίδια τους η εικόνα της Παρθένου κι ένα βάζο με ένα κλαράκι λεβάντας, που η ευωδιά του με τύλιγε. Συνέχισα την επιθεώρηση και διέκρινα ένα μεγάλο ξύλινο τραπέζι με μια καρέκλα. Πιο πίσω ένα παραπόρτι. Στον τοίχο απέναντι από την πόρτα έστεκε μοναχή μια άδεια συρταριέρα. Κοίταξα τα παράθυρα, που τα στόλιζαν δυο φαρδιές κουρτίνες με τριανταφυλλάκια. Ανακάθισα δειλά και, διαστάζοντας για μια στιγμή, πλησίασα ξυπόλυτη. Η θέα μού αποκάλυψε πόσο μακριά βρισκόμουν από το μέρος όπου ζούσα ως τότε.

Ένας δρόμος ηλιόλουστος που έσφυζε από τη ζωντάνια του κόσμου που πηγαινοερχόταν. Τα κτίρια, στολισμένα και κομφά, με καλημέριζαν, ενώ τα μαγαζάκια στο ισόγειο υποδέχονταν τους περαστικούς, όποτε αποφάσιζαν να μουν και να τιμήσουν το εμπόρευσμά τους. Μια φωνή πίσω από την πόρτα με τρόμαξε κι επέστρεψα φουριόζα στο κρεβάτι. Σκεπάστηκα, επειδή φοβήθηκα μήπως με τιμωρούσαν που σηκώθηκα. Το τρίξιμο στο ξύλινο πάτωμα με ειδοποίησε ότι η πόρτα άνοιγε. Έβγαλα το κεφάλι απ' τα σεντόνια. Ήθελα να δω αυτό το πρόσωπο και να μάθω τι έκανα εγώ εκεί, σ' αυτή τη μεγάλη πόλη.

Στο δωμάτιο μπήκε μια ψηλή, εύσωμη γυναίκα. Φορούσε ένα μακρύ μαύρο φόρεμα που την έκρυβε από το πιγούνι ως

τους αστραγάλους κι από κάτω ξεμύτιζαν ελάχιστα δυο μπό-
τες με κορδόνια στο ίδιο χρώμα. Τα μανίκια και ο γιακάς εί-
χαν λεπτεπίλεπτα κεντήματα που ταίριαζαν στην εντέλεια με
τις σκουρόχρωμες μπούκλες των μαλλιών που είχε μαζέψει σε
έναν αυστηρό κότσο. Τα χαρακτηριστικά της ήταν σοβαρά και
σκληρά. Μου έκανε εντύπωση η αυστηρότητα με την οποία με
κοίταξε και μου ζήτησε να ανακαθίσω. Είχε την ψυχρότητα
του ανθρώπου που δεν αγαπούσε τα παιδιά και τον κούραζε η
επαφή μαζί τους.

«Σήκω, μικρή. Έχεις δώδεκα ώρες που κοιμάσαι. Σε
αυτό το σπίτι δεν δεχόμαστε υπναράδες», είπε χωρίς ίχνος
τρυφερότητας.

Την υπάκουσα συνεχίζοντας να αγνοώ την ταυτότητά της.
Ήξερα μόνο πως ήταν η ίδια βραχνή φωνή που με υποδέχτηκε
την προηγούμενη νύχτα.

«Τώρα θα πας στη δόνια Πιλάρ. Θα σε πλύνει από την κο-
ρφυή ως τα νύχια για να σε ξεβρομίσει. Ένας θεός ξέρει πού
ζούσες ως τώρα... καημενούλα. Έλεπτα θέλω να έρθεις να με
βρεις στην είσοδο. Πρέπει να κάνουμε μια συζήτηση».

Τότε πλησίασε στο κατώφλι και με χαιρέτησε με ένα ζεστό
χαμόγελο μια άλλη γυναίκα, λίγο πιο μικροκαμωμένη και πιο
γλυκιά. Ήταν η δόνια Πιλάρ, η υπηρέτριά της. Υπάκουσα φο-
βισμένη σε όλες τις εντολές που μου έδωσε εκείνη η κυρία.

Όταν έφυγε από το δωμάτιο, η δόνια Πιλάρ, πολύ πιο αβρή
στις χειρονομίες της, με πήρε από το χέρι και μου ζήτησε να
την ακολουθήσω από το παραπόρτι, που ήταν κρυμμένο πίσω
από το περίτεχνο τραπέζι.

Μου έβγαλε τα ρούχα και με έβαλε μέσα στην τεράστια
μπανιέρα, που ήταν γεμάτη με χλιαρό νερό. Με έτριψε, με δύ-
ναμη αλλά και τρυφερότητα, σε όλο το κορμί και τα μαλλιά με
μια πλάκα σαπούνι. Κάρφωσα τα μάτια στο θαμπό, ζεστό νερό,
ώσπου η γυναίκα ολοκλήρωσε το τελετουργικό στο οποίο είχα
υποχρεωθεί να συμμετάσχω. Δεν θυμόμουν να έχω ξαναμπει

ποτέ σε μπανιέρα τέτοιων διαστάσεων και, πολύ λιγότερο, σε νερό τόσο καθαρό και ζεστό. Μου ερχόταν να το πιω, αλλά το σαπούνι που έπεφτε στο πρόσωπό μου κι έκανε το νερό να αφρίζει με υποχρέωσε να εγκαταλείψω την ιδέα.

Έλειπα από τόσο μούλιασμα, η δόνια Πιλάρ με έβγαλε από την μπανιέρα και με σκούπισε προσεκτικά. Με έντυσε, αυτή τη φορά με καθαρά, μεταξωτά ρούχα. Χτένισε τα μακριά μαλλιά μου κι έπιασε τη φράντζα με μια όμορφη φουρκέτα. Με έπιασε ξανά από το χέρι και με οδήγησε πίσω στο δωμάτιο, χωρίς να πει λέξη. Βγήκαμε από τη μεγάλη πόρτα της κρεβατοκάμαρας, η οποία οδηγούσε σε έναν μακρόστενο διάδρομο, από τον οποίο φαινόταν το κάτω πάτωμα.

«Βλέπεις, μικρή μου; Εκεί είναι η είσοδος. Κατέβα από τις σκάλες και περίμενε τη θεία σου εκεί».

Πειθήνια, σαν αποπροσανατολισμένο, χαμένο ζώο, ακολούθησα ευλαβικά τις υποδείξεις της. Πλησίασα με προσοχή τη σκάλα, πιάστηκα από την ψηλή κουπαστή και κατέβηκα ένα ένα τα είκοσι πέντε ξύλινα σκαλιά. Το τρίξιμο από τις μπότες μου έπαψε όταν έφτασα στο παρκέ της εισόδου, το οποίο σκέπαζε ένα μεγάλο λουλουδάτο χαλί. Έμεινα ακίνητη ακριβώς στο σημείο στο οποίο η δόνια Πιλάρ μού είχε πει ότι έπρεπε να περιμένω τη θεία μου. Μα ποια ήταν αυτή η γυναίκα;

Όλο και πιο μπερδεμένη, έριξα μια ματιά στο πελώριο χολ. Τους τοίχους στόλιζαν ταπισερί που απεικόνιζαν βασιλιάδες να πολεμούν ενάντια σε αόρατους εχθρούς. Αρκετές επάργυρες ζαρντινιέρες φιλοξενούσαν εξωτικά φυτά που έμοιαζαν βγαλμένα από άλλο κόσμο. Φοίνικες λέγονταν, όπως έμαθα αργότερα. Στο βάθος, η σκάλα από την οποία είχα φτάσει ως εκεί. Και τριγύρω, εναλλάξ με τις ταπισερί, κι άλλες πόρτες από σκούρο ξύλο, ερμητικά κλειστές για να μη δραπετευτεί τόσο ομορφιά.

«Απ' ό,τι βλέπω, μοιάζεις με φυσιολογικό κορίτσι», ακούστηκε ξαφνικά εκείνη η βραχνή φωνή και η γυναίκα εμφανίστηκε από την πόρτα στα αριστερά μου.

«Μάλιστα, κυρία», απάντησα φοβισμένη με συστολή.

«Χαίρομαι». Μου φάνηκε πως είδα ένα αμυδρό χαμόγελο, μα ήταν φευγαλέο.

«Με συγχωρείτε, κυρία, μα... πού βρίσκομαι; Πού είναι ο πατέρας;»

«Ελίσα, ο πατέρας σου είναι στο σπίτι. Έκανε σοβαρά λάθη και τώρα πρέπει να πληρώσει. Δεν του φτάνουν τα χρήματα για να συντηρεί ένα ανυπεράσπιστο κοριτσάκι σαν εσένα, γι' αυτό κι εγώ, δείχνοντας τεράστια συμπόνια, είχα την καλοσύνη να δεχτώ να έρθεις να μείνεις μαζί μου».

«Ναι, μα... ο Χουάν; Ο Χοσέ Λουίς;» ρώτησα χωρίς να καταλαβαίνω τίποτα.

«Τα αδέρφια σου θα τον βοηθήσουν. Είναι άντρες, αντέχουν καλύτερα τα πλήγματα της μοίρας. Τώρα ο πατέρας σου χρειάζεται χέρια που θα φέρουν χρήματα στο σπίτι και όχι έγνοιες, κι εσύ μόνο τέτοιες μπορείς να του δώσεις. Γι' αυτό πήρε την απόφαση να σε στείλει εδώ, να ζήσεις μαζί μου. Ναι, έβγαλε μεγάλο βάρος από πάνω του», μουρμούρισε. «Με λίγη τύχη, θα καταφέρω να σε μεταμορφώσω σε μια αξιοπρεπή δεσποινίδα, άξια να παντρευτεί έναν καλό άντρα».

«Μα...»

«Δεν έχει “μα” και “ξεμά”, μικρή. Καμιά φορά η ζωή είναι περίπλοκη. Δεν περιμένω να το καταλάβεις τώρα, όμως στο μέλλον θα αντιληφθείς ότι πήραμε τη σωστή απόφαση και ότι κοντά στον πατέρα και στα αδέρφια σου δεν είχες να περιμένεις τίποτα καλό. Τώρα είναι καιρός να ξεχάσεις».

Ο κόμπος στον λαιμό μου με έπνιγε αργά. Ήθελα να βάλω τα κλάματα, μα κρατήθηκα. Δεν ήθελα να φανώ αδύναμη μπροστά της.

«Εγώ δεν θέλω να μείνω εδώ! Θέλω να πάω στον πατέρα!» φώναξα.

Έτρεξα στην είσοδο. Πάλεψα με όλη μου τη δύναμη να ανοίξω την πόρτα. Είδα πως δεν τα κατάφερα και τότε πια

ξέσπασα σε γοερά κλάματα. Τρανταζόμουν ολόκληρη από τους λυγμούς. Έπεσα στα γόνατα, ώσπου βρέθηκα να κάθομαι στο πάτωμα, πλάι στη μεγαλόπρεπη πόρτα. Το κλάμα μου δεν σταμάτησε, μα κανείς δεν ήρθε να με παρηγορήσει.

«Κλάψε όσο θέλεις, μικρή. Δεν θα αλλάξει τίποτα. Θα μείνεις εδώ, με τη νονά σου».

Ήταν τα μοναδικά ενθαρρυντικά λόγια που άκουσα, από μακριά, όσο πάσχιζα με την ελπίδα να το σκάσω. Πέρασα την πρώτη μέρα καθισμένη εκεί, πιστεύοντας ότι έτσι θα με σπλαχνιζόταν και θα με άφηγε να φύγω. Μα έκανα λάθος. Είδα να μπαινοβγαίνουν οι υπηρέτριες, άψογα ντυμένες, με καπελάκι και μαύρη στολή. Υποδέχτηκα τον γαλατά και τον ταχυδρόμο, που με κοιτούσαν παραξενεμένοι όσο τους ζητούσα, με κλαμένα μάτια, να με πάνε στο σπίτι με το κάρο τους. Αργότερα, μια γυναίκα που έμοιαζε να είναι στενή φίλη της νονάς μου μας επισκέφτηκε και θέλησε να αστειευτεί για την κατάστασή μου.

Κάπου κάπου σκεφτόμουν το σπιτικό μου, στο Φουέντε δε Κάντος, ταπεινό και χωρίς πολλές ανέσεις, όμως περιποιημένο και κάποτε χαρούμενο, κι έβαζα τα κλάματα ξανά. Σκεφτόμουν τον Χουάν, που ανησυχούσε πάντα για τον Χοσέ Λουίς και για εμένα. Θυμόμουν την πεδιάδα της Εξτρεμαδούρα και τα χρυσαφιά χωράφια. Τον ζεστό άνεμο του καλοκαιριού και τα παιχνίδια μας κάτω από τον ήλιο. Τότε εμφανιζόταν ο πατέρας, με το μούσι, τον μπερέ και το γέλιο του. Χωρίς να το πάρω είδηση, βυθισμένη σε μια θύελλα οργής και θλίψης, με πήρε ο ύπνος πάνω στο όμορφο χαλί κι εκείνη τη νύχτα.

Την επόμενη μέρα άρχισε ξανά η ίδια ρουτίνα. Η δόνια Πιλάρ με σήκωσε από το κρεβάτι, στο οποίο εγώ κρυβόμουν περιμένοντας να φανεί στην πόρτα ο Χουάν. Τον φανταζόμουν να εμφανίζεται στιβαρός και γενναίος και να μπαίνει στο καινούριο μου δωμάτιο για να με σώσει.

Εκείνες τις μέρες τις ακολουθούσαν θλιμμένες νύχτες. Με δυσκολία κατάφερα να υπολογίσω πόσες ώρες είχαν

περάσει από τότε που είχα σηκωθεί. Η δόνα Πιλάρ με έπλενε, με έντυνε και με κατέβαζε στο χολ. Εκεί περίμενα τη νονά μου, που με ρωτούσε αν είχα πρόθεση να μιλήσω εκείνο το πρωί. Η άρνησή μου, με τη μορφή μιας αναιδούς σιωπής, της έδινε λόγο να με στείλει πίσω στο δωμάτιό μου, επειδή σε εκείνο το σπίτι δεν είχαν θέση, ούτε φυσικά και φαγητό, τα αγενή κορίτσια.

Τις πρώτες εβδομάδες έτρωγα καθημερινά ένα κομμάτι σκληρό ψωμί με ένα ποτήρι γάλα. Δεν με λυπούσε πολύ αυτό, αφού δεν θυμόμουν πολλές λιχουδιές στη ζωή μου. Η φτώχεια από την οποία με είχαν ξεριζώσει μου είχε χαρίσει τη δύναμη να ορθώσω ανάστημα απέναντι στη νέα μου κηδεμόνα.

Όταν σταμάτησαν να βλασταίνουν τα λουλούδια του κήπου, προμήνυμα ενός ζεστού καλοκαιριού, η νονά μου τελικά υποχώρησε κι έδωσε άδεια στη δόνα Πιλάρ να βάλει άλλο ένα πιάτο στο σαλονάκι, όπου σέρβιραν το πρωινό. Το κίνητρό της συνδεόταν περισσότερο με την ηθική και την πρόθεσή της να με κρατήσει ζωντανή παρά οφειλόταν στο ότι είχε μαλακώσει η παγερή καρδιά της. Εγώ συνέχιζα να μένω σιωπηλή. Περίμενα, κάθε μέρα, να έρθει ο πατέρας και τα αδέρφια μου. Το έκανα κρυφά, χωρίς να μιλώ σε κανέναν για τις επιθυμίες μου, από φόβο μήπως εξανεμιστούν.

Ένα απόγευμα του Ιουλίου, όσο παρατηρούσα το λείο, λευκό ταβάνι στο δωμάτιό μου, ξαπλωμένη στο πελώριο κρεβάτι, άκουσα γέλια. Περιέργη, έστησα αφτί. Συνειδητοποίησα ότι έρχονταν από κάπου έξω από το αρχοντικό. Πλησίασα το παράθυρο και είδα μερικά παιδιά να παίζουν και να γελούν στον ηλιόλουστο δρόμο. Έλεγαν κι ένα τραγουδάκι πιασμένα χέρι χέρι σε κύκλο. Άρχισα να επαναλαμβάνω χαμηλόφωνα το χαρούμενο τραγουδάκι.

«Αν θέλεις, μπορείς να κατέβεις να παίξεις κι εσύ μαζί τους». Στο δωμάτιο είχε μπει η νονά μου. «Είναι παιδάκια της γειτονιάς, όπως εσύ, και είμαι σίγουρη ότι θα χαρούν να κάνουν μια καινούρια φιλενάδα... Ελίσα», συνέχισε ενώ με πλησίαζε με επιφυλακτικότητα. «Ξέρω ότι σου λείπει ο πατέρας σου και τα αδέρφια σου, μα εκείνοι δεν μπορούσαν να σε βοηθήσουν, γι' αυτό σε έστειλαν στη Μαδρίτη. Εδώ θα μπορείς να παίξεις με άλλα παιδάκια, να φοράς όμορφα φορέματα, θα μάθεις να ράβεις, ακόμα και να διαβάζεις. Θα τρως κάθε μέρα. Κι όταν μεγαλώσεις, θα κάνεις οικογένεια και θα ταξιδεύεις με τον σύζυγό σου για να γίνεις γυναίκα του κόσμου. Για να μπορέσω να σε βοηθήσω, όμως, πρέπει να αρχίσεις να μιλάς».

Για μια στιγμή δίστασα. Συνέχισα να κοιτώ τα παιδάκια που χαίρονταν το παιχνίδι. Και συνειδητοποίησα ότι, όλες εκείνες τις γκριζες μέρες, δεν είχε έρθει να με αναζητήσει κανείς. Εκείνη τη στιγμή άρχισα να αποδέχομαι ότι, πέρα απ' ό,τι λαχταρούσα, είχα ένα νέο σπιτικό. Μια δυο μέρες ύστερα από εκείνη τη συζήτηση εγκατέλειψα σιγά σιγά τη σιωπή. Η δόνια Πιλάρ με αγκάλιασε σφιχτά όταν αποφάσισα να ψελλίσω ένα αναπάντεχο «ευχαριστώ».

Η προσαρμογή μου στη νέα πραγματικότητα δεν στάθηκε καθόλου εύκολη. Αν το κατάφερα, ήταν χάρη στη δόνια Πιλάρ, η οποία είχε αναλάβει να με φροντίζει και να με καθοδηγεί στα πρώτα βήματα. Οι ατέλειωτες ώρες σε ένα αρχοντικό με μυστικές πόρτες με έκαναν να φαντάζομαι αδιάκοπα τι μπορεί να υπήρχε πίσω από αυτές. Κάθε πρωί στις εννιά ακριβώς η νονά μου έβγαινε από την πόρτα στα αριστερά του χολ και αρχίζαμε την επανάληψη των κανόνων που έπρεπε να τηρούνται στο σπίτι.

«Δεν πρέπει να μπαίνεις σε αυτό το δωμάτιο, και μάλιστα όταν δεν είμαι εγώ εδώ. Αυτός ο κανόνας είναι ακόμα πιο αυστηρός κάθε Πέμπτη βράδυ, το κατάλαβες; Δεν μπορείς για κανένα λόγο να κατέβεις στο υπόγειο, γιατί εκεί μένουν οι

υπηρέτες και δεν είναι μέρος για τη δεσποινίδα του σπιτιού. Επάνω, μπορείς να μπεις στο δωμάτιό σου και ποτέ στο δικό μου. Είναι σαφές;»

Η Μανουέλα Μοντέρο ήταν μια γυναίκα στην οποία δεν άρεσε να αφήνει τα πράγματα στην τύχη. Το γεγονός ότι με είχε εκεί, ως καινούρια κάτοικο του τεράστιου τρίπατου αρχοντικού, την έκανε να βάζει κανόνες εκεί όπου δεν είχαν υπάρξει ποτέ άλλοτε. Την απέλπιζε η ιδέα ότι θα μπορούσα να ανακατευτώ στις υποθέσεις της, στην ηρεμία της, στην ιδιωτική ζωή της. Κι αυτό το καθιστούσε σαφές σε κάθε επαφή μαζί μου. Μπορεί να υπήρχαν άλλοι λόγοι, μα δεν τους ανακάλυψα παρά μόνο όταν ενηλικιώθηκα.

Το σπίτι απέπνεε κάτι σαν θλίψη, την οποία είχε φέρει ο πρόωρος θάνατος του συζύγου της νονάς μου. Ο κύριος Ρομπέρτο Ριβαδεσέλια είχε αποδημήσει εις Κύριον πριν από δέκα χρόνια στον πόλεμο της Κούβας,* στον οποίο είχε πάει να πολεμήσει εθελοντικά, από πατριωτισμό. Η νονά μου είχε μείνει χήρα στα είκοσι πέντε της μόλις, έχοντας κληρονομήσει όλη την περιουσία του συζύγου της, μεταξύ άλλων και την ιδιοκτησία αρκετών οικοπέδων στη συνοικία Σαλαμάνκα, όπου βρισκόταν το αρχοντικό. Η νονά μου, αντί να βυθιστεί στη θλίψη, φόρεσε μια απροσπέλαστη πανοπλία. Η ίδια, αδελφή του πατέρα μου, δεν είχε ζήσει εύκολη ζωή. Ήταν μόλις εννιά χρονών όταν την έστειλαν εσωτερική σε ένα σχολείο θηλέων στη Σεβίλλη, στο οποίο βάση της εκπαίδευσης ήταν η αυστηρότητα, την οποία θα επιδείκνυε και μαζί μου σε όλη της τη ζωή. Στα δεκαπέντε της, σχεδόν ολόκληρη γυναίκα πια, επέστρεψε στο Μπανταχόθ. Ο πατέρας της είχε ήδη αποφασίσει να την αρραβωνιάσει με έναν σημαντικό έμπορα από μια οικογένεια της

* Το 1895 ξέσπασε επανάσταση στην Κούβα, με αίτημα την ανεξαρτησία της από το ισπανικό Στέμμα, που οδήγησε στην επέμβαση της Ισπανίας. Το 1898 ακολούθησε η επέμβαση των Ηνωμένων Πολιτειών, με αποτέλεσμα τον Αμερικανο-Ισπανικό Πόλεμο, που κατέληξε στην αποχώρηση των Ισπανών από την Κούβα. (ΣτΜ)

Μαδρίτης, τον κύριο Ριβαδεσέλια, λίγο μεγαλύτερό της. Έναν μήνα αργότερα παντρεύτηκαν και μετακόμισαν στη νέα οικία τους, στον αριθμό 20 της οδού Βλιανουέβα στη Μαδρίτη, ένα παλατάκι που είχε χτίσει ο πατέρας του Ριβαδεσέλια το 1865 και είχε χαρίσει στο ζευγάρι για τον γάμο.

«Ελίσα, βάλε τη ζακέτα σου. Θα πάμε στη μοδίστρα. Χρειαζεσαι κι άλλα ρούχα, αυτό το φόρεμα σου είναι μικρό. Και μην ξεχάσεις το ψάθινο καπέλο που σου πήρα. Μια καθωσπρέπει κοπέλα φορά πάντα καπέλο».

Ελάχιστες ήταν οι φορές που η νονά μου δεν μου έδινε εντολές. Ανέβηκα στην άμαξα που με είχε φέρει ως εκεί πριν από ένα δίμηνο. Ένας μικροκαμωμένος ψαρομάλλης άντρας κρατούσε το πορτάκι της καμπίνας. Ήταν ο δον Σαντιάγο, ο αμαξάς.

«Ντεεε», είπε απότομα, μόλις βουλευτήκαμε στο εσωτερικό.

Από το παραθυράκι παρατηρούσα τον κόσμο που περπατούσε στις τεράστιες λεωφόρους.

Όταν φτάσαμε στον προορισμό μας, μου υπέδειξε: «Άκουσέ με, αυτό δεν είναι μέρος για καθωσπρέπει δεσποινίδες. Εδώ θα μπορείς να έρχεσαι μόνο με δική μου ρητή συγκατάθεση. Να το θυμάσαι πάντα».

Μπήκαμε στην είσοδο του κτιρίου, που ήταν κρύα και κάπως σκοτεινή. Ανεβήκαμε την ξύλινη σκάλα, ώσπου φτάσαμε σε ένα πλατύσκαλο. Η νονά μου χτύπησε δύο φορές μια πόρτα. Μας άνοιξε μια γυναίκα κομψή και χαμογελαστή.

«Κυρία Μοντέρο! Πόσο καιρό είχα να σας δω! Πώς από δω; Περάστε, περάστε».

«Καλησπέρα, δόνια Αλίθια», χαιρέτησε ευγενικά η νονά μου.

Περάσαμε σε μια αίθουσα διακοσμημένη εξαιρετικά με ταπισερί, χαλιά, κονσόλες με λάμπες λαδιού και πανέμορφους πολυέλαιους.

«Καθίστε, παρακαλώ», μας είπε η δόνια Αλίθια.

«Δεν πειράζει, δεν έχουμε πολλή ώρα. Από δω η Ελίσα, η

ανιψιά μου. Μετακόμισε στην πόλη μας πριν από λίγο καιρό και χρειάζεται καλά φορέματα. Θέλω να της φτιάξετε πέντε περιπάτου, δύο νυχτικά και τρία καλά».

«Βεβαίως, φυσικά», κούνησε το κεφάλι η μοδίστρα.

«Αν μου επιτρέπετε, πρέπει να φύγω για να διευθετήσω ορισμένα ζητήματα. Θα γυρίσω σε δύο ώρες. Προλαβαίνετε να της πάρετε τα μέτρα;»

«Ναι, φυσικά, φυσικά, κυρία Μοντέρο. Δεν θέλετε, όμως, να δείτε τα υφάσματα, να διαλέξετε ποια θέλετε για τη μικρή;»

«Εμπιστεύομαι το γούστο σας, δόνια Αλίθια. Εγώ, χρόνια τώρα, μόνο μαύρο βλέπω στα φορέματά μου. Θα γυρίσω στις έξι». Με κοίταξε αυστηρά. «Να είσαι φρόνιμη».

Κούνησα το κεφάλι όπως συνήθως. Η δόνια Αλίθια περίμενε να φύγει η νονά μου για να σηκώσει τα φρύδια και να μου χαρίσει ένα χαμόγελο επιτηδευμένης ηρεμίας.

«Σου αρέσει το μπλε χρώμα;» ρώτησε.

«Ναι», είπα χωρίς να έχω την παραμικρή άποψη.

«Τέλεια. Θα γίνεις πανέμορφη, μικρή μου. Ντολόρες! Μαρι Παθ! Ελάτε». Δυο νεαρές βγήκαν σαν σφαίρα μέσα από το ατελιέ. «Έχουμε μια πολύ ξεχωριστή πελάτισσα. Από δω η Ελίσα. Θέλω να βγάλετε το μπλε λινό, το μπλε μαλλί και το τούλι. Φέρτε και λίγο ροζ βαμβακερό βουάλ». Γύρισε και με κοίταξε. «Θα γίνεις εξαιρετική, μικρή μου. Εδώ έχουμε φτιάξει φορέματα μέχρι και για την ίδια τη βασίλισσα Βικτόρια Εουχένια».

Η κίνηση των υφασμάτων, τα μέτρα, οι σημειώσεις, οι στροφές και οι μαλακές εντολές ώστε να παρθούν τα μέτρα όλων ανεξαιρέτως των μελών μου έμοιαζαν με ένα ωραίο χορευτικό παιχνίδι, στο οποίο οι τρεις γυναίκες είχαν τεθεί στην υπηρεσία της νέας μου περιβολής. Μου χαμογελούσαν καταλαβαίνοντας ότι, επειδή ντρεπόμουν και δίσταζα να πω έστω και μία λέξη, μάλλον δεν λάμβανα πολλά δείγματα τρυφερότητας.

Μπόρεσα να εγκαινιάσω ένα από τα πρόσφατα ραμμένα κυριακάτικα φορέματά μου την πρώτη φορά που η νονά μου

αποφάσισε να με πάρει στη λειτουργία, στην εκκλησία του Σαν Χοσέ. Εκεί προσέτρεχαν οι ενορίτες για να εξομολογηθούν τα αμαρτήματά τους στον πατέρα Κριστόμπαλ και για να προσευχηθούν για την υγεία και την ευημερία της οικογένειάς τους. Επίσης, μετά τη Θεία Λειτουργία, έμπαιναν παρουσίες στα παγιωμένα πηγαδάκια που σχηματίζονταν μόλις έμενε στον αέρα το τελευταίο «αμήν» και τα αστικά αρώματα έπαιρναν τη σκυτάλη από το λιβάνι και το λιωμένο κερί. Στο προαύλιο εκείνης της εκκλησίας γνώρισα την οικογένεια Σαλαμάνκα-Τρίλιο.

Ο κύριος και η κυρία Σαλαμάνκα-Τρίλιο ήταν υποδειγματικό ζευγάρι, μεταξύ των πιο παλιών φίλων που είχε η νονά μου στην πρωτεύουσα. Είχαν κι εκείνοι οικόπεδα που ευνοούνταν από την επέκταση του σχεδίου πόλης τον προηγούμενο αιώνα· παρ' όλα αυτά, ο πραγματικός τους άθλος ήταν μια υποδηματοποιία. Έλεγαν ότι έφτιαχναν τα πιο μοντέρνα και ποιοτικά παπούτσια σε όλη την Καστίλλη. Ο δον Τομάς Σαλαμάνκα-Τρίλιο ήταν ένας μελαχρινός άντρας με παχύ μουστάκι, πάντα ντυμένος καθωσπρέπει. Η δόνα Μαρία Ελένα Γκονσάλβεθ ήταν αδύνατη, καστανή και με πρόσωπο πάρα πολύ οστέινο ώστε να θεωρείται ωραία εκείνη την εποχή. Την οικογένεια συμπλήρωναν η Καντέλα και ο Τομάς Χοσέ, ένα δυο χρόνια μεγαλύτεροι από εμένα. Τα ανοιχτόχρωμα μαλλιά της Καντέλα, κληρονομιά από τη μητέρα της, κατάφερναν να με εκστασιάσουν, ενώ οι σκανδαλιές του Τομάς Χοσέ με έκαναν να μην τολμώ να του μιλήσω για πολύ καιρό.

Η δόνα Μαρία Ελένα και η νονά μου αποφάσισαν ότι η Καντέλα κι εγώ θα γινόμαστε φίλες. Και παρότι κάναμε αρκετά απογεύματα να συνεννοηθούμε, στο τέλος γίναμε. Κάθε Δευτέρα απόγευμα πηγαίναμε επίσκεψη στο σπίτι τους. Κάθε Τετάρτη απόγευμα έρχονταν εκείνοι. Το αρχοντικό γέμιζε γέλια και τσιρίδες από τις ζαβολιές του Τομάς Χοσέ. Η Καντέλα έφερνε πάντα την κούκλα της. Την έλεγε

Ερνεστίνα. Είχε όμορφο πορσελάνινο προσωπάκι και φορούσε ένα ασπριδερό φόρεμα. Τη χτενίζαμε και παίζαμε κουνώντας τη στην τραμπάλα του πίσω κήπου. Έπειτα, χωρίς προειδοποίηση, αλλάζαμε γνώμη και παίζαμε κρυφτό. Και τότε ο αδελφός της Καντέλα μάς απειλούσε ότι θα μας έκλεινε σε μια ντουλάπα και θα «πετούσε το κλειδί». Σε λίγους μήνες η νονά μου επέλεξε να μου αγοράσει κι εμένα μια κούκλα, για να με βοηθήσει να ενταχθώ πιο εύκολα στην καινούρια μου παρέα. Τη μέρα που βρήκα την Πακίτα στο κρεβάτι μου δεν μπορούσα να πιστέψω στα μάτια μου. Ήταν δική μου. Την αγκάλιασα με όλη μου τη δύναμη και υποσχέθηκα στον εαυτό μου να τη φροντίζω για πάντα.

Όταν τα ξερόφυλλα του φθινοπώρου μετέτρεψαν τα πεζοδρόμια σε μια επιφάνεια που έτριζε διαρκώς, άρθρωνα πια ολόκληρες προτάσεις και άρχισα να κάνω τα πρώτα μου μαθήματα. Έμαθα να κάνω τις πρώτες μου βελονιές, τρυπώντας κάπου κάπου κανένα δάχτυλο. Επίσης, έκανα, με τη δεσποινίδα Ρεμπέκα, το πρώτο μου μάθημα πιάνου. Όλα αυτά ανακατεύονταν με τα βασανιστικά μαθήματα καλής συμπεριφοράς που με κυνηγούσαν όπου κι αν πήγαινα: «Όχι τους αγκώνες στο τραπέζι». «Δεν θα αφήνεις το χέρι μου όταν βγαίνουμε βόλτα». «Αν θέλεις να γίνεις χρήσιμη γυναίκα, πρέπει να μιλάς σωστά, να αρθρώνεις καθαρά κάθε λέξη, μικρή». «Η αλήθεια είναι υπερεκτιμημένη». «Να λες ότι ο πατέρας σου έχει αναλάβει σημαντικές επιχειρήσεις στην Εξτρεμαδούρα, μην αντιμιλάς στη νονά σου, μικρή. Σε αυτή τη ζωή πρέπει να παίζεις με την αλήθεια, ώστε να μην μπορεί κανείς να σε δείχνει, μην το ξεχνάς». Κι έτσι, σχεδόν χωρίς να το καταλάβω, ο καιρός περνούσε.

Στη διάρκεια του πρώτου χρόνου που πέρασα στο παλατάκι

των Ριβαδεσέλια βάλθηκα να χαράξω στο μυαλό μου όλες τις απαγορεύσεις που κυβερνούσαν τη ζωή μου από εκείνη τη νύχτα του 1908. Ήμουν αναγκασμένη να τις επαναλαμβάνω κάθε πρωί, στη συνάντηση των εννέα με τη νονά μου. Αποδέχτηκα τις περισσότερες, πεισμένη ότι εκείνη η αρμαθιά από κανόνες ήταν το καινούριο Πάτερ Ημών μου, μα υπήρχε μία που κινούσε την περιέργειά μου: τι γινόταν κάθε Πέμπτη βράδυ στο απαγορευμένο σαλόνι; Γιατί ήταν ακόμα πιο περιορισμένη η πρόσβασή μου εκεί; Η μορφή της νονάς μου μου προκαλούσε ένα μείγμα φόβου και περιέργειας. Όσο ήμουν μικρή, με θεωρούσαν ένα σιωπηλό, παρατηρητικό κοριτσάκι, όμως το μυαλό μου έτρεχε με άλλη ταχύτητα. Εξύφαινα απίθανα σενάρια γύρω από την κρυφή ζωή της δόνια Μανουέλα, γύρω από τέρατα, μάγισσες και μυστικά. Και ίσως πάντα υπήρχαν κάποια από τα τελευταία.

Απέκτησα την αλλόκοτη συνήθεια να την παρακολουθώ προσεκτικά στο μεσημεριανό και στο βραδινό. Ανέλυα κάθε μπουκιά από ψαρονέφρι, κάθε σπαράγγι, κάθε γουλιά γλυκό κρασί. Έλειτα την παρατηρούσα να διαλέγει σιωπηλή κάποια από τις πέντε εφημερίδες, που, χωρίς την παραμικρή συνοχή και τάξη, έβαζε τη δόνια Πιλάρ να αγοράσει: την *Correspondencia de España*, τον *Heraldo de Madrid*, την *ABC*, τον *Liberal* και τον *Imparcial*.

Η νονά μου με είχε μάθει να διαβάζω, όμως ακόμα δυσκολευόμουν πολύ και δεν τα κατάφερνα με ευχέρεια. Προσπερνώντας την αδεξιότητά μου, κατάφερνα να διακρίνω τις λέξεις του οπισθόφυλλου κι έτσι, χωρίς να το καταλαβαίνει, η θεία μου μοιραζόταν μαζί μου το ανάγνωσμά της. «Παρασκευή 2 Ιουλίου 1909. *Heraldo de Madrid*», διάβασα από μέσα μου. Προσπάθησα, μάταια, να βρω κάποιο στοιχείο που θα μου αποκάλυπτε γιατί ήταν τόσο σημαντικό εκείνο το δίφυλλο του χαρτιού με το μελάνι. Η νονά μου αντιλήφθηκε τις προσπάθειές μου, έμεινε σκεφτική για μια στιγμή και μου πρόσφερε

μία από τις εφημερίδες για να μπορέσω να συμμετάσχω κι εγώ σε εκείνη τη δραστηριότητα.

Κούνησα το κεφάλι χαρούμενη, βλέποντας αυτή την ευκαιρία ως την τέλεια πρόοδο στις έρευνές μου. Εκείνο τον καιρό καμία από τις δυο μας δεν ήξερε τι είχε ξεκινήσει. Και, όπως σε τόσα άλλα θέματα, η νονά μου ήταν μία ζέστη και μία κρύο. Ενσάρκωνε στην εντέλεια τη διπλή ηθική που δεν με άφηνε να κατέβω να παίζω με τα παιδάκια της γειτονιάς για περισσότερο από μία ώρα –κάτι που με βάραινε στις πολλές στιγμές της μοναξιάς–, αλλά μου επέτρεπε να διαβάζω εφημερίδες στις οποίες συναντιούνταν τα μίσση, τα πάθη, οι πραγματικότητες, οι κακίες, οι πιο μπερδεμένες ιστορίες και οι πιο καυστικές αλήθειες, μέσα από τις κηλίδες από μελάνι που ονομάζονταν γράμματα. Η νονά μου δεν υπολόγισε τι είδους μέσα έθετε στη διάθεσή μου και το οξυγόνο που μου πρόσφεραν εκείνες οι πνοές ελευθερίας.

Το σαλονάκι ήταν ένα δωμάτιο ταπεινό, χωρίς πολλές πολυτέλειες, διακοσμημένο με λιτότητα, σε αντίθεση με την πληθωρική είσοδο. Περνούσα εκεί μερικές ώρες με τη νονά μου, κυρίως όταν κάναμε ανάγνωση, τότε που με έβαζε να διαβάσω δυνατά αποσπάσματα γνωστών έργων, όπως του Φρανθίσκο δε Κεβέδο, του Γκουστάβο Αδόλφο Μπέκερ ή του Μπενίτο Πέρεθ Γκαλδός. Περιττό να πω ότι δεν καταλάβαινα ούτε τα μισά από τους στίχους ή την πρόζα των φημισμένων συγγραφέων, μα ήταν μια καλή προπόνηση για να απαγγέλλω ενώπιον κοινού τα πιο περίπλοκα και συγκινητικά κείμενα. Εκείνο το απόγευμα, ωστόσο, μου έκανε την τιμή να με αφήσει να διαβάσω μόνο για εμένα, χωρίς κοινό ούτε κριτικές. Δεν ήξερα ότι η εσωτερική μου φωνή επαναλάμβανε, χωρίς να μιλά, τις λέξεις που έβρισκαν τα μάτια μου. Μου άρεσε εκείνη η αίσθηση. Άρχισα να διαβάζω την τρίτη σελίδα της *ABC* που κρατούσα: «Στους πολιτικούς αγώνες, ο ισπανικός λαός έχει αναλώσει πολλά χρόνια δράσης...»

Οι εικασίες γύρω από τα μυστήρια που περιέβαλλαν τη νονά μου δεν με εμπόδιζαν να αφιερώνω χρόνο και σε άλλα θέματα: βοηθούσα τη δόνια Πιλάρ να φτιάξει μπισκότα στην κουζίνα ή ξεκαρδιζόμουν με τους διασκεδαστικούς διαλόγους στους οποίους πρωταγωνιστούσε μαζί με τον δον Σεβεριάνο. Ο οικονόμος ήταν άντρας με καυστικό χιούμορ και μετρημένα λόγια, αν και σ' εμένα φερόταν πάντα με τρυφερότητα.

Μια κατσάδα που άκουσε ήταν ο λόγος για τον οποίο έστεκα στη βάση της σκάλας μέσα στη νύχτα. Ύστερα από άκαρπες προσπάθειες ημερών να φέρω σε πέρας το σχέδιό μου, αποφάσισα να παραβώ το οπλοστάσιο των κανόνων με τους οποίους έδινα καθημερινή μάχη και μπήκα κρυφά στην κουζίνα, αγνοώντας τον τρόπο που μου προκαλούσαν οι τάπητες της εισόδου. Ήμουν σίγουρη ότι η νονά μου δεν ήταν στο σπίτι και ότι η δόνια Πιλάρ, ο δον Σεβεριάνο και οι υπηρέτριες είχαν αποκοιμηθεί. Και πολύ καλά έκαναν, γιατί εγώ ετοιμαζόμουν να διαπιστώσω αν ήταν δίκαια τα εγκώμιά τους γύρω από τα πεντανόστιμα κεκάκια του ζαχαροπλαστείου της δόνια Μαρικίτα. Όπως είχε διαβεβαιώσει ο δον Σεβεριάνο, η δόνια Πιλάρ είχε φυλάξει ένα πακετάκι στο τέταρτο ράφι στο κελάρι, ακριβώς πίσω από τα ρεβίθια. «Κι εσείς πού το ξέρετε; Δεν πιστεύω να πήρατε; Αυτά τα γλυκά τα πληρώνω με τα λεφτά μου. Μην πάρετε ούτε ψιχουλάκι, γιατί αλλιώς θα το πληρώσετε πολύ ακριβά!» είχε πει η έμπειρη υπηρέτρια, χωρίς να αντιληφθεί ότι η μελλοντική κλέφτρα ήταν πλάι της και έπλαθε τη ζύμη για τα μπισκότα με έκφραση αφηρημένη.

Πλησίασα το κελάρι νιώθοντας τις κρύες πλάκες κάτω από τα ξυπόλυτα πόδια μου. Έφτασα το βαζάκι με τα ρεβίθια και το παραμέρισα. Να το. Άνοιξα με προσοχή το πακέτο και πήρα ένα ψιχουλάκι. Όταν το έκανα, όμως, ακούστηκε πολύ πιο δυνατά απ' ό,τι περιμένα. Τρόμαξα. Κοίταξα δεξιά κι αριστερά. Τίποτα. Η κουζίνα ήταν ακόμα σκοτεινή, δεν με είχαν ανακαλύψει. Τότε κατάλαβα ότι ο θόρυβος είχε έρθει

απ' έξω, από την είσοδο. Πάσχισα να μασήσω χωρίς να βγάλω άχνα. Είχα αρχίσει να αντιλαμβάνομαι φωνές που καβγάδιζαν στο βάθος.

«Μπείτε μέσα. Ελπίζω να μη μας είδε κανείς».

«Δεν θέλω να μείνετε στο σπίτι μου περισσότερο απ' ό,τι είναι απαραίτητο», απάντησε η νονά μου θυμωμένη.

Μια άλλη πόρτα έκλεισε. Ξέχασα αμέσως το γλυκό και πλησίασα όσο μπορούσα στον τοίχο. Ναι, οι φωνές έρχονταν από το απαγορευμένο δωμάτιο. Και άκουγα πολύ καθαρά τι έλεγαν. Έσκυφα, αναζητώντας κάποιο κρυφό σημείο που θα μου έδινε λύση στο αίνιγμα. Και είδα μπροστά μου μια χρυσαφένια καταπακτή ανάμεσα στο πάτωμα και στο πρώτο ράφι. Έπεσα στις χαλκόχρωμες πλάκες κι έπαψα να σκέφτομαι ότι ανά πάσα στιγμή θα μπορούσε να μπει κάποιος. Σύρθηκα και άνοιξα το μεταλλικό πορτάκι με προσοχή. Τεντωμένη εκεί κατάφερα για πρώτη φορά να αντικρίσω το δωμάτιο. Ήταν γεμάτο βιβλιοθήκες με βιβλία και παμπάλαια στολίδια. Στο κέντρο, κοιτώντας προς το παράθυρο που έβλεπε στο πίσω μέρος του κήπου, ένα πανέμορφο γραφείο με χαρτιά και μια φθαρμένη γραφομηχανή. Ο καβγάς της νονάς μου με την άγνωστη γυναίκα απέσπασε την προσοχή μου από την έρευνα.

«Δεν σας επιτρέπω να εμφανίζεστε στην πόρτα του σπιτιού μου και να με εκβιάζετε κι από πάνω», απάντησε η νονά μου.

«Το κάνω επειδή έχω μεγάλη ανάγκη να με βοηθήσετε».

«Κυρία Κασύλς, να σας θυμίσω πως το γεγονός ότι ο σύζυγός σας και ο μακαρίτης ο άντρας μου ήταν φίλοι δεν μας έφερε ποτέ κοντά. Γιατί πρέπει να σας βοηθήσω τώρα;»

«Επειδή είστε η μοναδική γυναίκα που γνωρίζω στην πρωτεύουσα που θα το έκανε χωρίς να με κρίνει και χωρίς να κάνει περιττές ερωτήσεις. Όλοι ξέρουμε ότι δεν είστε η θλιμμένη, ψυχρή χήρα που προσποιείστε φορώντας τα μαύρα σας και ότι, κατά βάθος, ξέρετε πως η ζωή δεν ήταν ποτέ άσπρη και μαύρη.

Και πολύ λιγότερο αν λάβει κανείς υπόψη τις πληροφορίες που κυκλοφορούν στη Μαδρίτη αυτές τις μέρες... Μην ξεχνάτε ότι θα μπορούσα να μιλήσω γι' αυτά που είδα ανά πάσα στιγμή».

«Πάψτε, δόνια Ευυάλια, σας παρακαλώ», τη διέταξε.

Την είδα να μένει σκεφτική. Κοιτούσε τον ορίζοντα, αναζητώντας κάτι σαν σημάδι που θα της έλεγε τι έπρεπε να απαντήσει εκείνη τη στιγμή. Εγώ, τρομαγμένη, δεν έπαυα να αναρωτιέμαι ποιες ήταν οι φήμες που είχαν αρχίσει να κυκλοφορούν στην πόλη.

«Εντάξει. Θα το κάνω. Αλλά μόνο επειδή πιστεύω ότι πρέπει να είστε πραγματικά απελπισμένη για να έρχεστε εδώ και να μου το ζητάτε με απειλές».

«Θα σας είμαι υπόχρεη, ειλικρινά», απάντησε η δόνια Ευυάλια με μια λάμψη χαράς στο βλέμμα. «Θα έρθω σε επαφή μαζί σας για να σας πω τι θα πρέπει να κάνουμε».

«Θα σας πω κάτι τελευταίο. Δεν θέλω καμία σχέση με απατεώνες και τρομοκράτες, με καταλάβατε; Σε διαφορετική περίπτωση, θα φροντίσω να διορίσουν τον σύζυγό σας πρέσβη στο Τιμπουκτού. Δεν έχω μόνο εγώ μυστικά σε αυτή την πόλη».

Η γυναίκα κούνησε το κεφάλι, αιχμάλωτη της ανάγκης και του φόβου μήπως η νονά μου αλλάξει γνώμη. Μα δεν το έκανε. Τη συνόδευσε ως την πόρτα ανόρεχτα κι εγώ εκμεταλλεύτηκα τη στιγμή για να φύγω τρέχοντας προς τις σκάλες και να τρυπώσω σαν αστραπή στο δωμάτιό μου. Σκεπάστηκα με τα σεντόνια κι άρχισα να προσεύχομαι, να προσεύχομαι όσο άντεχα να μη με είχε δει η νονά μου. Θεώρησα ότι εκείνο ήταν πιο σημαντικό από το να ζητήσω συγγνώμη για τα κεκάκια. Στο κάτω κάτω, θα θυμόταν ο Θεός μια τόσο μικρή λεπτομέρεια μέσα στις τόσες εικασίες και τα μυστικά που κυκλοφορούσαν στη Μαδρίτη σχετικά με τη Μανουέλα Μοντέρο;

Το *Για την Ελίζα* του Μπετόβεν ήταν το αγαπημένο μου κομμάτι στα μαθήματα της Πέμπτης με τη δεσποινίδα Ρεμπέκα. Μου είπε ότι ο Μπετόβεν είχε συνθέσει το κομμάτι για μια γυναίκα που η ταυτότητά της δεν ήταν γνωστή. Γι' αυτό όσες είχαν το ίδιο όνομα μπορούσαν να νιώσουν ότι οι αρμονικές νότες προορίζονταν για εκείνες. Τα μαλλιά μου, όλο και πιο μακριά, σχημάτιζαν μπούκλες που πάνονταν σε μια κοτσίδα και η επιδερμίδα μου είχε γίνει πιο χλωμή τον τελευταίο χρόνο. «Σου πάει που ζεις στην πόλη, μικρή», έλεγε η νονά μου.

Μετά τα μαθήματα έβγαινα να παίξω με τη Μακαρένα, τον Ντιέγο, την Μπεατρίθ, την Παλόμα και τον Γκιγιέρμο, τα άλλα παιδιά του δρόμου μου. Η ζέστη του καλοκαιριού δεν μας εμπόδιζε να παίζουμε για κάμποση ώρα, ώσπου η δόνια Πιλάρ με φώναζε και οι πόρτες του αρχοντικού έκλειναν ξανά. Εκείνη τη μέρα, ωστόσο, δεν με πείραξε η επιστροφή σε μια μοναξιά χωρίς παιδιά και παιχνίδια. Η περιέργειά μου φούντωσε όταν θυμήθηκα τι μέρα ήταν. 29 Ιουλίου, ναι. Περισσότερο, όμως, με ένοιαζε ότι ήταν ξανά Πέμπτη και, εκείνη τη φορά, μετά την ανακάλυψή μου στις αρχές της εβδομάδας, δεν θα μου ξέφυγε η ευκαιρία να μάθω τι έκανε η νονά μου στο απαγορευμένο δωμάτιο.

Το βράδυ πάσχισα με όλες μου τις δυνάμεις να μην αποκοιμηθώ. Στο βάθος άρχισε να ακούγεται η βαβούρα του κόσμου. Τράβηξα απότομα τα σεντόνια και ανακάθισα. Πήρα το κερύ που άφηνε η δόνια Πιλάρ στη συρταριέρα για να τρομάζει τα τέρατα της νύχτας και κατέβηκα τα είκοσι πέντε σκαλοπάτια. Τα μουρμουρητά ακούγονταν όλο και πιο κοντά. Τη στιγμή που έφτανα στην είσοδο, και σχεδόν πριν προλάβω να το καταλάβω, άνοιξε η πόρτα του γραφείου της νονάς μου κι εκείνη βγήκε αποφασισμένη. Κατάφερα να φτάσω ως την κουζίνα στα κλεφτά.

Έμεινα εκεί παγωμένη, μα τότε άκουσα την πόρτα του σπιτιού να ανοίγει και τη θεία μου να καλωσορίζει κάποιον. Ήταν

ένας καλοχτενισμένος άντρας με μυτερό πιγούνι. Προχώρησαν προς το γραφείο και μπήκαν μέσα. Επέλεξα να εγκαταλείψω τη θέση μου και να κατευθυνθώ προς το κελάρι. Δεν είχε αλλάξει τίποτα. Έσκυψα κι έτρεξα μαλακά προς την καταπακτή. Δεν ήταν όνειρο! Έβλεπα τι συνέβαινε εκεί μέσα! Πλησίασα λίγο ακόμα, όσο γινόταν, για να μπορώ να κοιτάζω πιο διεξοδικά όλο τον χώρο και τους παρευρισκομένους.

Είδα αρκετούς άντρες, τους οποίους συνόδευαν μόνο τρεις γυναίκες – μαζί με τη νονά μου. Άρχισαν να κουβεντιάζουν ζωηρά. Στη συζήτηση μπήκε κάποιος που δεν φαινόταν από εκεί όπου βρισκόμουν. Όταν πλησίασε λίγο περισσότερο την παρέα, τον αναγνώρισα. Ήταν ο δον Τομάς!

Οι φωνές τους και τα γέλια τους μπλέκονταν. Έμεινα εκεί ώσπου η συνάντηση τελείωσε. Την περιέργειά μου κέντριζε η κρυφή ταυτότητα όλων εκείνων των ενηλίκων: Ποιοι ήταν; Τι έκαναν εκεί; Γιατί συζητούσαν μέσα στη νύχτα και στα κρυφά; Όταν βεβαιώθηκα ότι η νονά μου αποχαιρετούσε τον τελευταίο επισκέπτη, έτρεξα γρήγορα στο υπνοδωμάτιό μου. Βρήκα καταφύγιο κάτω από τα σεντόνια και αποκοιμήθηκα ανάμεσα σε καινούριες λέξεις που στροβιλιζόνταν μέσα στο μυαλό μου: αντικειμενικότητα, μόρφωση, ελευθερία, σίχτι, Βησιγότθοι, νεωτερικότητα και άλλα πολλά.

Πέρασε πάνω από μία εβδομάδα ησυχίας. Δεν άφηνα το κρεβάτι μου παρά μόνο για να κρυφοκοιτώ τις Πέμπτες τι έκανε η παρέα ενηλίκων που συγκεντρωνόταν στο γραφείο της νονάς μου, όταν το μυστήριο γύρω από τη Μανουέλα Μοντέρο εντάθηκε ξανά. Κοιμόμουν γαλήνια, με συντροφιά το ελαφρύ άρωμα της λεβάντας. Ένα όνειρο για τον Χουάν και τον Χοσέ Λουίς με κράτησε βυθισμένη για αρκετές ώρες, ώσπου ένας θόρυβος με έκανε να επιστρέψω ξαφνικά στο δωμάτιο της Μαδρίτης.